

Posudek diplomové práce

Název práce: **Ženské postavy v prózách Helgy Königsdorf(ové)**

Autorka: **Karolína Voráčková**

Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Viera Glosíková, CSc.

Oponent: Prof. PhDr. Milan Tvrdík, CSc.

Diplomová práce je opravená verze původní práce, která sice byla doporučena k obhajobě, ale vzhledem k tomu, že vykazovala velké množství gramatických a stylistických chyb, jakož i nepřesných formulací, autorka se rozhodla diplomovou práci přepracovat.

Předložená diplomová práce je psána česky, obsahuje stručný úvod a dvě analytické kapitoly, shrnutí v českém i německém jazyce, seznam literatury a dalších použitých pramenů.

Diplomantka si za téma své diplomové práce zvolila ženské postavy ve vybraných povídkách a románu německé spisovatelky Helgy Königsdorf(ové) (1938-2014), která je částí své literární tvorby přiřazována k literatuře NDR.

V úvodu Karolína Voráčková formuluje cíl práce a zaměření jednotlivých kapitol. První kapitola je rozvržena do pěti základních, dále členěných, subkapitol, věnovaných biografii a celkové tvorbě spisovatelky. Diplomantka přitom vhodně využívá sekundární literaturu, především německé provenience. Opírá se zejména o autobiografickou knihu Königsdorf(ové) *Landschaft in wechselndem Licht. Erinnerungen* z roku 2002 a upozorňuje i na problémová hodnocení autorčiných postojů zejména na přelomu 80. a 90. let. V první kapitole se diplomantka soustřeďuje kromě jiného na představení specifického jazyka matematicky a spisovatelky Königsdorf(ové), přičemž se opírá o studii Horsta Haaseho *Von der Mathematik zur (schönen) Literatur – Helga Königsdorf* z roku 2012. Tato subkapitola tvoří vhodný přechod ke kapitole následující.

Stěžejní část diplomové práce představuje kapitola druhá (s. 34-76), věnovaná analýze vybraných povídek, a to se zaměřením na hlavní ženské postavy. Pozornost je v ní soustředěna na šest povídek (*Die Wahrheit über Schorsch, Bolero, Der Zweite, Das Krokodil im Haussee, Lemma 1, Der todsichere Tip*) a román menšího rozsahu s autobiografickými rysy (*Respektloser Umgang*). Model analýzy je u všech próz stejný: po stručném představení

děje se pozornost soustřeďuje na způsob tematického ztvárnění, přičemž zvláště dominují charakteristiky ženských postav. V rámci této kapitoly považuji za zajímavou argumentaci v subkapitole 1.5 *Problém poetologické difference*. Diplomantka vychází z definice a příkladů německého germanisty Horsta-Jürgena Gerigka a vyhodnocuje specifikum stylu Königsdorf(ové), jejíž příběhy se odehrávají zčásti v realitě, zčásti ve snu či ve světě fantazie. Přechod z reálného do snového života nelze vždy jednoznačně rozpoznat. Tato okolnost vyžaduje zvýšenou aktivitu recipientovu.

Diplomantka kategorizuje povídkové prózy s dominancí ženských postav do dvou základních skupin: v jedné jsou povídky s tématy partnerských vztahů a individuální postoje v soukromé sféře, zatímco do druhé skupiny řadí povídky z pracovního prostředí v oblasti vědy. V románu *Respektloser Umgang* se objevují témata a postupy obou zmíněných kategorií. Navíc postava fyzičky Lise Meitner aktualizuje nejen problematiku obtížného prosazování ženy v tzv. „mužských“ povoláních, ale v mnoha ohledech i v patriarchálně strukturovaném světě. V tomto rámci konotuje i další témata a motivy související například se židovským původem na pozadí antisemitských zákonů v nacistickém Německu. Interpretace jednotlivých postav jsou přiměřeně fundované a zajímavé. V přepracované verzi se již diplomantka více soustředila na specifické rysy jazykového projevu autorky.

Pozitivně lze hodnotit výběr jednotlivých próz a celkovou výkladovou strukturu práce, jakož i využívání citací z primární a sekundární literatury. V druhé verzi diplomové práce diplomantka již vysvětlila, proč ve svém česky psaném textu cituje z německých pramenů či primární literatury někdy v češtině a jindy v němčině. Rovněž odstranila celou řadu nepřesných formulací, stylistických a gramatických nedůsledností v českém textu a v německém resumé. Text diplomové práce teď pěkně plyne a působí homogenně, i když se v něm ještě objevují malé nedotaženosti.

Diplomovou práci Karolíny Voráčkové doporučuji k obhajobě.

Při obhajobě by se měla autorka vyjádřit k následující otázce:

1. Považujete prózy Helgy Königsdorf(ové), které jste tematicky interpretovala, aktuální pro dnešního čtenáře? Pokud ano, vysvětlíte krátce v čem.